

**Commentariorum ac disputationum, in tertiam partem divi
Thomae tomi quinque**

Priorum vigintisex Quaestionum eius Partis expositionem complectens

Suárez, Francisco

[Köln], 1617

Sectio secunda. Qua certitudine tenendum sit animam Christi habuisse
gratiam habitualement.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93775](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93775)

seu accidentali sanctificatione, de qua loquebatur A Concilium Tridenti. sess. 6. cum dixit, formalem causam iustificationis esse inherrentem iustitiam: at sanctificatio ex se abstrahit ab accidentali, & substantiali: & hoc posteriori modo per ipsam vnionis gratiam confertur sanctificatio. Queri vero hic solet an ad meritum indigerit Christus Dominus hac gratia creata habituali. Sed hæc quaestio ad hunc locum non pertinet, & supra q. 1. artic. 2. fere à nobis expedita est, & inferius qu. 19. in proprio loco tractabitur.

SECTIO II.

Qua certitudine tenendum sit, animam Christi habuisse gratiam habituales.

Fuit prima quorundam Theologorum opinio (si tamen opinio dicenda est) qui negarunt animam Christi habere hanc gratiam, nam esset in illo superuacua, quia solum confertur ad sanctificandum, & sine illa est anima Christi sanctificata. Ita refert Palud. in 3. distinct. 13. quaest. 2. qui non admodum hanc sententiam reprehendit.

Secunda sententia licet fateatur esse in Christo hanc gratiam, non tamen existimat hoc ita certum, sicut de aliis hominibus, quia alij simpliciter illa indigent ad suam sanctificationem, praesertim paruuli qui nullam aliam inherrentem formam habere possunt, qua sanctificentur, Christus autem non ita illa indiguit. Tum etiam quia de aliis hominibus hoc definitum videtur in Trident. sess. 6. c. 7. iuncto canon. 11. de Christi autem nusquam.

Dico primo, Christi animam habuisse donum gratiae habitualis. Ita docent omnes Doctores. d. 13. & probatur ex Scriptura simul & Patribus, dicitur enim Psalm. 44. Propterea vnxit te Deus, Deus tuus oleo letitiae praeforis tuis, quamuis enim hunc locum supra de gratia vnionis exposuerimus, & interdum alijs modis à sanctis exponatur, tamen de gratia etiam habituali illum intelligit Athanas. serm. 2. contra Arianos, circa finem, dicit enim oleum illud esse sanctificationem, qua Verbum homo factum se ipsum sanctificauit, cuius etiam est Dominus, & qua nobiscum communicauit, & infra, Ipse est, inquit, qui dat, & accipit Spiritum sanctum, dat ut Verbum, accipit ut homo, & infra, Ex eo quod ipse ut homo eam gratiam Spiritus accepit, factum est, ut nos illam ex plenitudine dimittantem acceperimus. Quam sententiam aliquantulum verbis mutatis docet aperte Cyril. to. 1. Concil. Ephes. c. 2. in epistola ad solitariam vitam agentes, ubi ait, nomen Christi proprie tribui iustis, quia Spiritus sancti gratia delibuti sunt iuxta illud, 1. Ioan. 2. Et vos vnctionem habetis à sancto, quam vnctionem, inquit, certum est fuisse in Christo, scriptum est enim Psalm. 44. Propterea vnxit te Deus tuus oleo letitiae, & Act. 10. Vnxit illum Deus Spiritu sancto & virtute. Addit vero singulare fuisse Christo, non solum fuisse Christum, sed etiam Deum, unde concludit, Si quis propter hanc solam vnctionem dicat appellari Christum Deum & adorari, eadem ratione dictum esse nos esse Deos, & adorandos eque ac Christum, ubi euidenter supponit illam gratiam Spiritus sancti esse eiusdem rationis in Christo, & in nobis, unde tom. 5. eiusdem Concil. c. 1. in declaratione septimi anathematis. expresse dicit tractans eundem locum, Christum secundum humanam naturam perinde ac vnum ex nobis iniunctum est, quia licet Spiritum sanctum largiatur, tamen ut homo est, dispensatorie iniunctus est. Similia habet Chrysost. homil. de sancto & venerando Spiritu post med. & Euseb. lib. 4. de demonstrat. cap. 25. & lib. 1. hist. cap. 1. & Hieronym. in id Abac. 3. Egressus es in salutem populi tui, inquit, super omnia vnguentorum genera, est vnguentum spirituale, quod vocatur oleum exultationis, quo vngitur Saluator, & infra, Participes autem eos puto, ad quos loquitur Ioannes. Et vos vnctionem habetis à sancto, quam

Fr. Sua rez, Tom. 1.

vnctionem infra dicit dari in baptismo, & si amittatur, posse per poenitentiam reparari. Idem sentit Ambros. 1. de Spirit. sanct. c. 8. & super ad Hebr. 1. ubi hoc vnguentum dicit esse gratiam, quae communis est Christo & nobis, quamuis in illo sit excellentiori modo tanquam in capite. Et ad hoc accommodat illud Psalm. 28. Sicut vnguentum in capite: quod descendit in barbam, barbam Aaron quod descendit in oram vestimenti eius, &c. Neque aliud ibidem sentit Anselm. qui animaduertit, Deum hominem factum, esse, qui vngi dicitur, oleum vero esse gratiam seu donum spiritus sancti, quod eius, inquit, conscientiam exhilararet. Denique Bernardus serm. 16. in Cant. idem oleum explicat esse septem Spiritus sancti dona, quibus Christum replendum fore Isaías praedixerat. Ex quo sumi potest secundum testimonium ad hanc veritatem confirmandum, ex verbis Isaías. 11. Requiescit super eum Spiritus Domini, Spiritus sapientiae, &c. Quem locum de donis etiam gratia habitualis exponit aperte Cyril. libi praedixisse prophetam, dicens requiescit Spiritum Dei multis virtutibus & viribus pollentem: subdit vero, Prophetam ita arisicum suum temperasse, ut non hominem merum nobis inducat Iesum, deinde Spiritu afflatum, & quasi nostri ordinis esset, charismatum diuinorum participem factum: sed potius Dei Verbum humanam naturam assumptisse declarat, cumulatam bonis omnibus, quatenus ad ipsius naturam pertinet, ac etiam cum humanitate, qua ad eam spectant, velut sua ac propria sibi vendicante. Quibus verbis & rationem explicat propter quam Spiritus sancti charismata humanitati Christi communicata fuerint, scilicet quia ad illius perfectionem pertinebant, & modum, quo illa habuit, videlicet ut sibi propria & connaturalia. Ad eundem modum Gregorius. 29. Moral. cap. 30. vel iuxta aliam diuisionem. 16. eundem locum tractans, inquit, Redemptor noster, Spiritus operationes simul in se & cunctas emanantes habuit. Sic etiam Tertullianus lib. contra Iudeos cap. 9. num. 119. Tertul. Requiescit, inquit, super illam Spiritus Dei, id est, vniversitas spiritualium documentorum, quae in solum Christum competebar. Et lib. 3. contra Marcion. cap. 17. dicit hanc esse pulchritudinem gratiae spiritualis, & interioris eius qualitatem, propter quam dictus est, Speciosus forma patris filius hominum. Similia habet libro quinto contra Marcion. cap. 8. num. 126. Et fere Irenaeus lib. 3. cap. 19.

Tertio probari hoc potest ex verbis Angeli Luc. 1. Quod nascetur ex te sanctum: Ut de sanctitate, omni ex parte perfecta, atque adeo non tantum gratiam vnionis, sed etiam habituales includente intelligantur, iuxta id quod Bernard. archom. 4. in Missus est, Singulariter sanctum fuit, quidquid Virgo concepit, & per spiritus sanctificationem & per Verbi assumptionem.

Quarto denique probari hoc potest ex illo Ioan. 1. Videbimus gloriam eius; plenum gratia & veritate: quo testimonio Scholastici omnes ad hoc probandum vtuntur, nec sine causa, nam plenitudo gratiae Christi, hae omnia complectitur. Sed de hoc testimonio dicam plura infra disputatio. 22. nunc sufficiant ad confirmandam hanc expolitionem verba August. 15. de Trinit. c. 26. Vbi loquens de donatione Spiritus sancti per gratiam sanctificantem, inquit, Dominus ipse Iesus, non solum Spiritum sanctum dedit ut Deus, sed etiam accepit ut homo, & propterea est plenus gratia, quia vnxit Deus Spiritu sancto, non vtique oleo visibili, sed dono gratiae, quod visibili significatur vnguento, quo baptizatos vngit Ecclesia. Vbi sermo est aperte de dono gratiae create. Vltimo argumentari possumus ratione, quae ex dictis fact. praeced. facile desumitur, quoniam hae gratia cum Christi hominis perfectione maxime congruebat, & suo modo illi necessaria erat, quod magis ex sequenti conclusione constabit.

Dico secundo, Secundum fidem certum existimo, hanc habituales gratiam esse in anima Christi, esseque donum creatum illi inherrens. Probatum pri-

Hh 2 mo,

Charitas anima Christi infusa est. Paulus.

Paulus.

Conc. Triad.

De fide est gratiam, & charitatem in infusa esse quid permanent.

mo, quia communis consensus Sanctorum & Scholasticorum conspirantium in assertionem alicuius veritatis ut indubitata & in scripturis contenta, facit certitudinem fidei: ita vero est in proposito, ut ostensum est: Secundo, quia de fide est Christi animae fuisse charitatem infusam, hoc enim donum commune est omnibus iustis, quorum princeps Christus est, Scriptura passim docet, & Paulus vniuersedicit, sine charitate nihil cetera valere: quis ergo sine nota haresis negare potest charitatis donum infusum fuisse animae Christi? Hoc autem donum non est solum operatio quae tranfit, sed aliquid permanentis per modum habitus, sic enim intelligunt Patres & Concilia Scripturas, quae de hoc dono loquuntur. Et non minus Christum hominem, quam alios iustos comprehendunt, ut est illud ad Rom. 5. Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris, per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. Multo ergo magis diffusa est in corde Christi, de quo Paulus ait ad Ephesios 3. In charitate radicati & fundati, ut positis comprehendere cum omnibus sanctis, quae sit latitudo, longitudo, sublimitas, & profundum, scire etiam supereminentem scientiam charitatem Christi. Vnde idem Christus Dominus loquitur, quoad hoc donum, eodem modo de se & alijs iustis loquitur, cum dicit: Si precepta mea seruaueritis, manebitis in dilectione mea, sicut & ego pater mei precepta seruauit, & maneo in eius dilectione. Quapropter non minus verum in ipso est quam in nobis, quod ca. 14. dixeris, Si quis diligit me, mandata mea seruabit, & Pater meus diligit eum, & ad eum veniemus, & mansione apud eum faciemus. Quibus verbis inhabitatio Dei per gratiam habitualem & permanentem significatur. Dicitur autem illa, Si quis, generalis est, & omnes comprehendit, qui Deum diligunt, & eius mandata seruiunt, inter quos Christus homo comprehenditur. Hoc autem loco per gratiam habitualement solum intelligimus creatum donum, quo mediante Spiritus sanctus inhabitat animam iusti, siue illud sit gratia in essentia animae, siue charitas in potentia, siue haec re, siue ratione distinguantur: haec enim sub opinione cadunt. Vnde arguitur tertio, quia licet speciatim de Christo non sit hoc definitum, tamen generaliter de iustis definitum est, iustificari per infusionem gratiae & charitatis, ut constat ex Trident. sess. 6. cap. 7. & can. 11. ubi constat nomine gratiae & charitatis non intelligi operationem: nam illa doctrina generalis est de iustificatione, tam adultorum, quam paruulorum, constat autem donum hoc in paruulis non posse esse operationem.

Nec etiam dici potest Concilium loqui de dono abstracte ab operatione, vel habitu, cum quia loquitur de iustitia, quae eiusdem rationis est in omnibus hominibus iustis: tum etiam, quia explicando causam formalem illius iustificationis, illam distinguit ab operatione, & dicit esse vnicam, & infundi secundum propriam cuiusque dispositionem, & cooperationem, & effici per sacramenta: tum praeterea quia de fide est, baptismum non minus conferre gratiam adultis, quam paruulis: cum tamen non conferat operationem: imo fieri possit, ut dum adulti baptizantur & iustificentur, actu non operentur. Propter quod idem Concilium sessio. 6. c. 14. & sess. 14. cap. 1. & 4. definit, gratiam comparatam per baptismum, & amissam per peccatum, posse iterum per poenitentiam reparari, quod dici non potest, nisi de gratia habituali & permanente.

Est ergo de fide ex hac definitione, gratiam & charitatem non tantum per modum operationis, sed etiam per modum formae permanentis, & inherens, infundi iustis: haec ergo definitio etiam Christum hominem comprehendit, quia, ut ostensum est, Scriptura, & Patres non minus docent habitare Spiritum sanctum in anima Christi per haec dona, imo multo perfectius, quam in alijs iustis. Concilium autem generaliter explicuit hanc doctrinam San-

ctorum, de donis quae permanent & inherens: & quamuis non vsus fuerit nomine habitus in genere, tamen cum in specie utatur nomine gratiae & charitatis, perinde esse existimo: quamuis in rigore certior sit res his nominibus, quam illis explicata.

Vltimo tandem ratio iam facta est, quia licet haec dona non fuerint necessaria animae Christi ad excludendum peccatum, sicut sunt homini lapsio, neque etiam ad primam seu primariam eius sanctificationem, sicut fuerunt necessaria Angelis, vel Adae in statu innocentiae, quia Christus habuit aliam priorem, & excellentiorem sanctificationem: tamen ad debitam illius animae pulchritudinem, & dispositionem, & ad connaturalem modum operandi, atque adeo ad perfectam participationem diuinitatis, & consummatam iustificationem, tam necessaria fuit haec gratia animae Christi, sicut alijs, ut bene indicauit D. Thom. hic ad primam, & infra art. 9. ad 2. Aliunde vero haec optima dispositio erat illi animae multo maiori ratione conferenda, propter dignitatem personae verbi, & diuinae naturae, cui erat coniunctissima: nam inde etiam habuit, ut esset quasi quoddam vniuersale principium, & perfectissimum exemplar gratiae alijs conferendae. Habuit etiam inde perfectissima dona sapientiae, & scientiae, ac visionis Dei: cum tamen non minus opportuna, & necessaria sint haec dona sanctificantis gratiae. Denique corpori etiam ipsi, quamuis vnito Verbo, imo quia vnitum est Verbo, data sunt creata dona gloriae tempore conuenienti: quod non minus certum est, quam sit de alijs hominibus, quorum corpora futura sunt conformia corpori claritatis eius. Cur ergo non idem existimandum est de donis animae? Vnde non immerito existimari potest, hanc veritatem doceri ab omnibus Patribus, Concilijs tradentibus veramque naturam, diuinam & humanam fuisse in Christo perfectam omnibus proprietatibus, & perfectionibus ad veramque pertinentibus. Sed hanc rem elegantibus Ambrosij verbis concludamus, ille enim lib. de Spiritu sancto. c. 11. cum dixisset, Christum de Spiritu sancto natum esse, & renatum, subdit, Quem natum de Spiritu sancto consistimini, quia negare homini non potestis, renasci negatis: magna insipientia est, ut quod singulare est hominum, consistimini, quod commune est hominum denegatis.

Ex quibus colligo & dico tertio, hanc gratiam habitualement in Christo, & in alijs hominibus iustis esse eiusdem speciei, & rationis essentialis. Quod notauit Ricardus d. 13. artic. 1. q. 2. Caieranus infra artic. 11. circa ad tertium, & sumitur ex omnibus adductis testimonijs, & rationibus, quae vel expresse hoc affirmant, & probant, vel certe manifeste supponunt. Et ratione patet, quia charitas animae Christi eiusdem rationis est cum nostro, habet enim obiectum formale, & modum tendendi eiusdem rationis: similiter etiam visio beata, & lumen gloriae sunt eiusdem rationis specificae in Christo, & alijs beatis, ut infra ostendemus. Deinde gratia sanctificans, quae in nobis est, est suprema quaedam participatio diuinae naturae, quae fortasse nulla potest esse maior per qualitatem creatam, cum non possit habere operationes connaturales meliores, quam sint visio, & amor supernaturalis Dei. Denique nullum est fundamentum ad fingendam hanc distinctionem, cum tamen Scriptura, & Patres, ut dixi, eodem modo loquantur de hac Christi gratia, & nostra. Et potest hoc inde confirmari, quod Christi anima, sicut est exemplar nostrae gloriae, ita & nostra iustitiae, iuxta illud ad Rom. 8. Quos praedestinauit conformes fieri imagini Filij sui. Oportuit autem ut perfectissimum exemplar esset eiusdem rationis, quoad fieri posset.

Sunt vero quidam discipuli D. Thomae, qui licet propter nonnulla ex adductis fateantur, gratiam habitualement Christi, & nostram, secundum absolutam essentiam suam consideratas, esse eiusdem speciei: ta-

Quia non fuerit necessaria animae Christi ad excludendum peccatum, neque etiam ad primam seu primariam eius sanctificationem, sicut fuerunt necessaria Angelis, vel Adae in statu innocentiae, quia Christus habuit aliam priorem, & excellentiorem sanctificationem: tamen ad debitam illius animae pulchritudinem, & dispositionem, & ad connaturalem modum operandi, atque adeo ad perfectam participationem diuinitatis, & consummatam iustificationem, tam necessaria fuit haec gratia animae Christi, sicut alijs, ut bene indicauit D. Thom. hic ad primam, & infra art. 9. ad 2. Aliunde vero haec optima dispositio erat illi animae multo maiori ratione conferenda, propter dignitatem personae verbi, & diuinae naturae, cui erat coniunctissima: nam inde etiam habuit, ut esset quasi quoddam vniuersale principium, & perfectissimum exemplar gratiae alijs conferendae. Habuit etiam inde perfectissima dona sapientiae, & scientiae, ac visionis Dei: cum tamen non minus opportuna, & necessaria sint haec dona sanctificantis gratiae. Denique corpori etiam ipsi, quamuis vnito Verbo, imo quia vnitum est Verbo, data sunt creata dona gloriae tempore conuenienti: quod non minus certum est, quam sit de alijs hominibus, quorum corpora futura sunt conformia corpori claritatis eius. Cur ergo non idem existimandum est de donis animae? Vnde non immerito existimari potest, hanc veritatem doceri ab omnibus Patribus, Concilijs tradentibus veramque naturam, diuinam & humanam fuisse in Christo perfectam omnibus proprietatibus, & perfectionibus ad veramque pertinentibus. Sed hanc rem elegantibus Ambrosij verbis concludamus, ille enim lib. de Spiritu sancto. c. 11. cum dixisset, Christum de Spiritu sancto natum esse, & renatum, subdit, Quem natum de Spiritu sancto consistimini, quia negare homini non potestis, renasci negatis: magna insipientia est, ut quod singulare est hominum, consistimini, quod commune est hominum denegatis.

Gratia habitualement in Christo, & in alijs hominibus iustis esse eiusdem speciei, & rationis essentialis. Quod notauit Ricardus d. 13. artic. 1. q. 2. Caieranus infra artic. 11. circa ad tertium, & sumitur ex omnibus adductis testimonijs, & rationibus, quae vel expresse hoc affirmant, & probant, vel certe manifeste supponunt. Et ratione patet, quia charitas animae Christi eiusdem rationis est cum nostro, habet enim obiectum formale, & modum tendendi eiusdem rationis: similiter etiam visio beata, & lumen gloriae sunt eiusdem rationis specificae in Christo, & alijs beatis, ut infra ostendemus. Deinde gratia sanctificans, quae in nobis est, est suprema quaedam participatio diuinae naturae, quae fortasse nulla potest esse maior per qualitatem creatam, cum non possit habere operationes connaturales meliores, quam sint visio, & amor supernaturalis Dei. Denique nullum est fundamentum ad fingendam hanc distinctionem, cum tamen Scriptura, & Patres, ut dixi, eodem modo loquantur de hac Christi gratia, & nostra. Et potest hoc inde confirmari, quod Christi anima, sicut est exemplar nostrae gloriae, ita & nostra iustitiae, iuxta illud ad Rom. 8. Quos praedestinauit conformes fieri imagini Filij sui. Oportuit autem ut perfectissimum exemplar esset eiusdem rationis, quoad fieri posset.

Rom. 8.

msm

men secundum modum essendi, & ex parte subiecti A dicant gratiam Christi esse alterius rationis & essentia. Sed hoc existimo tantum ad quandam loquendi modum pertinere, qui non admodum mihi placet, quia in ipsa Christi gratia reuera nihil est specie differens a gratia nostra: solum est in illa singularis coniunctio ad Verbum, & ad gratiam vnionis, ad quam ordinata est, ex qua coniunctione habet, vt aliquos effectus possit efficere, quos non potest priuata gratia aliorum hominum. Sed hæc omnia nullam in illa indicant differentiam specificam, sed solum habitudines quasdam pertinentes ad moralem dignitatē. Quis enim dicat, humanitatem Christi & aliorum hominum secundum se esse eiusdem speciei, quatenus vero sit in hoc, vel illo supposito differre specie, quia humanitas Christi habet dignitatem quādam, vel quia potest esse principium aliorum effectuum, quos alij homines efficere non possunt? Sed cum de re constet, de modo loquendi non admodum laboro.

SECTIO III.

Quando & quomodo data sit anima Christi hæc gratia habitualis.

DICO primo. Hæc gratia data est Christi animæ simul tempore cum ipsa gratia vnionis. Hæc est communis Scholasticorum sententia, qui non solum hoc docent, sed etiam ab illo instanti habuisse omnem gratiam habitualement, omnemque intensiōnem eius, quam perpetuo erat habitura, absque vlllo illius augmento, vel mutatione. Et hoc sensu intelligitur conclusio posita, & asseritur a D. Thoma infra, art. 12. & 13. & q. 34. art. 1. & 4. & in 3. d. 13. q. 1. art. 2. quæstione. 12. Vbi reliqui Doctores consentiunt, & colligitur ex verbis Isai. 11. Egre dietur virga de radice Iesse, & flos de radice eius ascendet, & requiescet super eum Spiritus Domini. In eodem ergo momento, quo beata Virgo floruit (vt ita dicam) concipiendo Filium, requieuit super eum Spiritus Domini: frequentius enim Sancti, per virgam, virginem, per florem autem, Christum intelligunt, vt seq. tomo, disp. 1. sect. 1. videbimus. Et licet alij, vt ibidem dicam, virgam illam florentem, Christum esse declarent, idem potest fere argumentum sumi, quia sicut a principio conceptionis Christus fuit virga florens diuinitate, ita a principio habuit inhabitantem Spiritum sanctum per dona gratiæ. De quo mysterio multi etiam interpretantur, præsertim iuxta Hæbraicam veritatem, illud Psalm. 129. Ex vtero ante luciferum genui te; nam licet exponantur hæc verba de æterna generatione, tamen de humana exponit etiam Augustinus ibi, & Tertullianus lib. 5. contra Marcionem, ca. 9. & multi recentiores, præsertim Flamin. Eugub. Iansenius, Vatablus, qui ita vertit. Tibi est ros generationis tuæ, in summo decore & sanctitate ex vtero aurora, & ita exponit in Commentario, Gratia ille, que tibi dabitur a Patre, dum carnem assumes, obuenient tibi iam inde ab vtero. Et idem redit, quod ait Eugubinus; Ex vtero, ex aurora tibi ros natiuitatis tuæ; vbi per rorem significari ait abundantiam gratiæ, iuxta phrasim Scripturæ, Dei tibi Deus de rore calis, &c. Erit ergo sensus; ab vtero matris celestis rore gratiæ perfusus est; cui consonat illud Luc. 1. Quod ex te nascitur sanctum, vocabitur filius Dei: Sicut ergo a primo conceptionis instanti fuit Dei filius, ita & sanctus, ac plene & omni perfectione sanctus, non solum per gratiam vnionis, sed etiam per habitualement; nam ex hoc habere debuit gloriam & gratiam, qualis decebat vnigenitum a Patre, quod latius confirmabimus infra, agentes de scientia beata anima Christi.

Ratio vero est, quia hæc gratia data est Christo ratione vnionis personalis, vt dictum est, & iterum statim dicitur, ergo habuit illam simul cum ipsa vnione. Quam rationem insinuare videtur Damasc.

Fr. Suarez, Tom. 1.

lib. 3. de fid. cap. 22. cum ait, eos qui dicunt vere in gratia profecisse Christum, non existimare vnionem esse factam a principio conceptionis, quod videtur sumptisse ex Athanasio serm. 4. contra Arian. a medio. Et colligi etiam potest ex August. 15. de Trinit. cap. 26. Secundo ostendimus infra, animam Christi ab instanti suæ creationis esse beatam, vnde necessario fit, ab eodem instanti habuisse gratiam consummatam. Tertio, quia Christi animæ omnis gratiæ perfectio tribuenda est, magna autem perfectio est, habere a principio totam gratiam. Contra hanc vero conclusionem hoc sensu expolitam, obijci potest locus ille Luc. 2. Puer autem crescebat etate, sapientia, & gratia. Sed hunc locum exponit D. Thom. infra artic. 12. ad 3. vbi aliquid addemus.

Dico secundo. Quanquam hæc gratia simul tempore fuerit cum gratia vnionis, ordine tamen naturæ fuit posterior, ad modum proprietatis connaturalis, quasi resultantis ab illa. Hæc conclusio partim in superioribus probata est disp. 10. sect. 2. vbi ostendimus gratiam habitualement non antecessisse ordine naturæ gratiam vnionis: quod vero subsequuta sit, affirmat supra D. Thom. quem Caiet. & alij Thomistæ sequuntur, & Soto in. 4. d. 19. q. 1. art. 2. Tenet etiam Alex. Alenf. 3. p. q. 8. memb. 3. art. 4. §. vlt. Et colligi potest ex Concil. Francoford. epist. ad Episc. Hispan. col. 7. vbi tractans locum illum Psalm. 44. Propterea vnixit te Deus Deus tuus. Differentiam constituit inter nos & Christum, quod nos per gratiam, ille vero vnctus est per naturam, quia in illo plene fuit diuinitas. Nec videtur solum loqui de vnctione quæ formaliter est ab ipsa diuinitate, nam paulo antea illam vnctionem explicauerat per dona creatæ. Præterea probari hoc solet ex Aug. in Enchir. ca. 40. & 41. vbi dicit, gratiam quodammodo factam esse Christo naturalem ratione vnionis: quæ verba de gratia habituali intelligit D. Thom. infra art. 13. ad 2. & satis congrue, quia licet exponi possent de gratia vnionis, tamen ipse August. videtur distinguere hanc gratiam ab ipsa susceptione humanæ naturæ, ratione cuius illa gratia facta est naturalis. Sicut esse impeccabilem naturale est Christo ratione vnionis, vt ibidem dicit, cum tamen esse impeccabilem, aliud donum includat distinctum ab vnione. Tertio, idem sensus Cyril. loco supra citato Isai. 11. cum dixit, Christum habuisse hæc charismata Spiritus sancti, non admodum aliorum hominum, quasi aduentitia, sed vt sua & propria. Et li. 1. in Ioan. cap. 17. eodem sensu dixit, alios sanctos, non sua, sed superiori virtute signa & miracula effecisse: Christum vero, vt virtutum omnium dominum: & eadem ratio est de gratia habituali. Quarto, Basilii in id Psalm. 44. Propterea vnixit te Deus vltio latitia. Intelligens per hoc oleum Spiritum sanctum, quatenus spirituale gaudium confert, & consequenter cetera dona, & virtutes, quæ gaudium illud secum afferunt, differentiam constituit inter Christum & alios homines, quod alij labore & exercitatione hæc assequuntur, Christo autem naturalis est ad boni prosecutionem proprietatis, & ad iniquitatis fugam perquam familiaris alienatio.

Quinto, similia verba habet Dionysius Alexandrinus in supra citata epistola contra Paulum Samosat. Sexto est optimus locus apud Damascenum lib. 3. cap. 22. vbi ait hæreticos tribuentes Christo verum augmentum in gratia & cognitione, non agnoscere in ipso veram hypostaticam vnionem. Nam, si vere (inquit) vnita est Verbo Dei caro, quomodo non perfecte data est omni sapientia & gratia? Quem locum latius tractabimus infra de Christi scientia disputantes. Vbi etiam expendemus locum Ioan. 1. quo confirmari solet hæc veritas. Vidimus gloriam eius, gloriam quasi vnigeniti a Patre &c. de quo legi potest Tolet. ibi. annotat. 47. Cano. lib. 12. de locis, cap. 14. D. Thomas etiam infra artic. 13. in arg. Sed contra, adducit illud Isai. 42. Suscipiam eum, Dedi spiritum meum Isai. 42. super

D. Thom.

Gratia habitualis prioris naturæ, quæ gratia vnionis.

D. Thom.

Caietan. Soto. Alenf. Concilium Francof. Psal. 44.

August.

D. Thom.

Cyillus.

Basilii.

Dionys. Alexand.

Ioan. 1.

super